

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СТАТИСТИКА»***

Спеціальність:	D3 Менеджмент
Освітній рівень:	перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Менеджмент

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Статистика
Шифр та назва спеціальності	D3 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити/120 год. Лекції: 34 год. Практичні заняття: 16 год. Самостійна робота: 70 год.
Термін вивчення дисципліни	III семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://drive.google.com/file/d/statsistics

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Дарушин Олександр Володимирович	
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	Доцент кафедри економіки та менеджменту
Дисципліни, які викладає НПП	Статистика; Соціальна відповідальність бізнесу; Логістичний менеджмент
Напрями наукових досліджень	Управління агрологістичними системами та розвиток портової інфраструктури в умовах глобалізації
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2379-1816
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	menedzmentuk@gmail.com
Контактний тел.	+380677445957
Телефон кафедри	+380677445957
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	https://izmail.maup.com.ua/assets/files/darushin-portfolio.pdf

Анотація курсу. Курс «Статистика» спрямований на формування у студентів системного уявлення про методи збирання, обробки, аналізу та інтерпретації статистичних даних. У межах курсу розглядаються основні поняття та категорії статистики, включаючи описову статистику, теорію вибірки, елементи теорії ймовірностей, а також методи аналізу варіацій, кореляції та регресії. Особлива увага приділяється застосуванню статистичних методів у практиці соціально-економічних досліджень та управлінні підприємствами.

Навчання передбачає як теоретичну підготовку, так і практичні навички роботи зі статистичними даними, включаючи використання сучасного програмного забезпечення для аналізу (наприклад, Excel, SPSS, R). Курс сприяє розвитку аналітичного мислення, вміння приймати обґрунтовані рішення на основі статистичних висновків.

Після завершення курсу студенти зможуть самостійно здійснювати статистичний аналіз, інтерпретувати результати досліджень і застосовувати отримані знання в професійній діяльності.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: кількісні та якісні сторони масових соціально-економічних, суспільних, природних явищ і процесів, що виявляються у тісному зв'язку з конкретними умовами місця й часу їх виникнення та розвитку.

Мета курсу: підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, надання знань з статистичних методів дослідження економічних і соціальних процесів в суспільстві, навиків практичного рішення статистичних задач з використанням сучасної комп'ютерної техніки і проблемно-орієнтованих пакетів прикладних програм.

Завдання навчальної дисципліни:

ознайомлення з теоретичними основами статистики — формування знань про методи вивчення масових явищ, їх кількісні характеристики та закономірності; набуття практичних навичок збору, обробки та аналізу даних — вміння працювати з первинною інформацією, складати таблиці, графіки, розраховувати статистичні показники; вивчення методів аналізу структури, варіації, динаміки та взаємозв'язків явищ — використання середніх, відносних, варіаційних, індексних показників, а також методів кореляційно-регресійного аналізу; оволодіння методикою статистичних узагальнень — вивчення вибіркового методу, оцінювання параметрів генеральної сукупності, побудова довірчих інтервалів, перевірка статистичних гіпотез; формування аналітичного мислення — вміння інтерпретувати результати статистичного аналізу та робити обґрунтовані висновки для прийняття управлінських рішень; застосування статистичних методів у професійній діяльності — використання статистики для дослідження соціально-економічних процесів, бізнес-аналітики, управління підприємством або розробки державної політики.

Пререквізити навчальної дисципліни: мікроекономіка, макроекономіка, вища математика.

Постреквізити навчальної дисципліни: продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Фінанси», «Фінансова статистика», «Аналіз господарської діяльності», «Економіка підприємства», «Основи наукових досліджень», «Звітність підприємств», «Страховання».

Програмні компетентності:

Загальні компетентності	ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
Спеціальні компетентності	СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу. СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення. СК17. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру та пропонувати способи їх вирішення для аналізу, прогнозування, планування та оптимізації в управлінні.
Результати навчання	РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. РН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. РН19. Демонструвати здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати бізнес-проекти й стартапи, використовуючи принципи проектного менеджменту, методи стратегічного аналізу та бізнес-аналітики для забезпечення конкурентоспроможності організації.

Зміст навчальної дисципліни

№	Назва теми	К-сть годин, з них:			Методи навчання/методи оцінювання
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	
3 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традиційний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи,
Змістовий модуль 1. «Предмет і методи статистичної науки, основні етапи статистичного дослідження, ознайомлення із статистичними показниками»					
Тема 1	Предмет і методи статистичної науки.	3	2	6	
Тема 2	Організація статистичного спостереження.	3	2	8	
Тема 3	Зведення і групування статистичних даних.	3		6	
Тема 4	Статистичні показники: абсолютні, відносні і середні величини.	4	2	8	
Тема 5	Значення середніх величин в економічному аналізі.	4	2	6	
Змістовий модуль 2 «Проведення аналізу статистичного дослідження із застосуванням основних статистичних методів і показників»					
Тема 6	Показники варіації і основи дисперсійного аналізу .	3	2	6	
Тема 7	Вибіркове спостереження, причини і умови його застосування .	4		8	
Тема 8	Ряди динаміки .	3	2	8	
Тема 9	Застосування індексного методу	3	2	8	
Тема 10	Статистичні методи вимірювання зв'язку.	4	2	6	

					реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Модульна контрольна робота					
Всього:		34	16	70	
Форма контролю: екзамен					

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементами презентацій. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації з мережі Інтернет, комп'ютерних програм, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, умінь використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий.

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Екзамен	Загальна кількість балів
Теми	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	40	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчальної дисципліни «Статистика» проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування, а саме, тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни «Статистика»:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

при оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (E) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

- «А» - 18-20 балів;
- «В» - 16-17 балів;
- «С» - 14-15 балів;
- «D» - 12-13 балів.
- «E» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Статистика» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі **екзамену** (письмово). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Підсумковий контроль у вигляді екзамену складається з двох складових:

- стартової – призначена для оцінювання заходів поточного контролю впродовж семестру;

- екзаменаційної – призначена для оцінювання окремих запитань (завдань) на екзамені.

Рекомендований розмір стартової складової дорівнює 60 балів, екзаменаційної складової – 40 балів.

Мінімальна сума, за якою екзамен вважається складеним – 25 балів.

Стартові бали формуються як сума рейтингових балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю та заохочувальних (якщо передбачені) балів.

Після оцінювання відповідей здобувача на екзамені (виконання екзаменаційної роботи) викладач підсумовує стартові бали та бали за екзамен, зводить до рейтингової оцінки та переводить до оцінок за академічною шкалою.

Шкала оцінювання екзаменаційних завдань

Шкала	Загальна кількість балів	Критерії
Відмінно	30–40	Завдання виконано якісно; студент отримав максимальну оцінку за теоретичні знання.
Добре	20–29	Завдання виконано якісно, з достатньо високою часткою правильних відповідей.
Задовільно	10–19	Завдання виконано з середньою кількістю правильних відповідей; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.
незадовільно з можливістю повторного складання	0–9	Завдання не виконано; студент продемонстрував теоретичні знання з істотними помилками.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота за кожною темою, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 1 бала за допомогою стандартизованих і узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
1	1	0,75	0,5	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECT8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу «Статистика» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;

- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Статистика» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Рекомендовані джерела інформації:

Основні джерела

1. Бегун С. І. Статистика: навч. посіб. Луцьк: Волинський університет імені Лесі Українки, 2022. 230 с.
2. Гайденко С. М., Костюк В. О. Бізнес-статистика: навч. посіб. Харків: ХНУМГ імені О. М. Бекетова, 2023. 190 с.
3. Герасименко С. С., Голубова Г. В., Потапова М. Ю., Червона С. П. Статистика: навч. посіб. / за ред. О. Г. Осауленка. Київ: НАСОНА, 2022. 265 с.
4. Годя І. «Статистика»: методичне видання для студентів 1-го (бакалаврського) рівня. Ужгород: УжНУ, 2023.
5. Горкавий В. К. Статистика: підручник. 3-є вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2020. 644 с.
6. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика: навч. посіб. Полтава: РВВ ПДАУ, 2021. 300 с.
7. Козирева О. В., Федорова В. О. Статистика: навч. посіб. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2021. 187 с.
8. Педченко Г. П., Завадських Г. М., Прус Ю. О. Статистика: курс лекцій. Мелітополь: Люкс, 2021. 223 с.

Додаткові джерела

1. Карпенко Л. М. Статистика: навч. посіб. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2019. 184 с.
2. Опря А. Т. Статистика: Навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2012. 448 с.
3. Підлипна Р., Підлипний Ю., Індус К. Використання статистичних методів у фінансовому менеджменті для оптимізації прийняття управлінських рішень. *Молодий вчений*, 2024. № 4(128). С. 215–220.
4. Чмут А. В. Бізнес-статистика: навч. посіб. Для студентів 1-го (бакалаврського) рівня, спец. 073 «Менеджмент». Івано-Франківськ, 2023.
5. Шендерівська Л. П., Гук О. В., Мохонько Г. А. Бізнес-статистика: рекомендації до курсової роботи. К.: КНУ імені І. Сікорського, 2023.
6. Bruce P., Bruce A., Gedeck P. Practical Statistics for Data Scientists. 2nd ed. O'Reilly Media, 2020. 340 p.
7. Mendenhall W., Beaver R. J., Beaver B. M. Introduction to Probability and Statistics. 15th ed. Cengage Learning, 2020.

Інформаційні ресурси

1. Державна служба статистики України (Держстат) – офіційний вебпортал статистичних даних України. URL: <https://stat.gov.ua/>
2. Національний банк України (НБУ). URL: <https://bank.gov.ua/>
3. Eurostat – статистичне агентство Європейського союзу. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>

4. Міжнародний валютний фонд (IMF) – офіційний сайт з макроекономічними даними
URL: <https://www.imf.org/en/Home>
5. Статистичний відділ ООН. URL: <https://unstats.un.org/UNSDWebsite/>
6. Міжнародний інститут статистики (ISI). URL: <https://isi-web.org/>